

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΒΑΛΚΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΙΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ
ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΗΣ Ν.Α. ΕΥΡΩΠΗΣ»

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Τίτλος μαθήματος	Οικονομική πολιτική και ανάπτυξη των χωρών της Ν.Α. Ευρώπης - Επιχειρηματικότητα	
Κωδικός Μαθήματος	ΟΙΚ 610	
Εξάμηνο	Γ'	

Υπεύθυνος μαθήματος	Γιώργος Μακρής, Αναπληρωτής Καθηγητής Κατερίνα Σαρρή, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια	
Διδάσκοντες	Γιώργος Μακρής, Αναπληρωτής Καθηγητής Κατερίνα Σαρρή, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια	

Τηλέφωνο e-mail	gmakris@uowm.gr ksarri@uowm.gr	
Ωρες γραφείου	Δευτέρα 14:00-15:00, Τρίτη 12:00-13:00	

Περιγραφή μαθήματος

Η άσκηση της οικονομικής πολιτικής στις χώρες σε μετάβαση πρέπει να επιτύχει ένα διπλό στόχο: από τη μια πλευρά, τη μακροοικονομική σταθεροποίηση στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής ενοποίησης κάτω από συνθήκες παγκοσμιοποίησης, και από την άλλη, την εξασφάλιση των συνθηκών διαρκούς και σταθερής οικονομικής ανάπτυξης. Η εφαρμογή των μέσων για την επιτυχία αυτών των δύο στόχων αποκαλύπτει αδιέξοδα ή ακόμη και ασυμβατότητες. Για τις χώρες της Ν.Α. Ευρώπης αυτή η προβληματική εμφανίζεται περισσότερο έντονη, ιδιαίτερα μετά την εκδήλωση της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Η εξέταση της οικονομικής πολιτικής και οι διαγραφόμενες προοπτικές οικονομικής ανάπτυξης λοιπόν αποδεικνύονται ιδιαίτερης σημασίας για την περιοχή. Παράλληλα, η ανάπτυξη της καινοτομίας και οι επιχειρήσεις της νέας οικονομίας της γνώσης (knowledge economy), αποτελούν σήμερα ένα δυναμικό πεδίο δραστηριοποιήσεων και για τις χώρες της Ν.Α. Ευρώπης που αντιμετωπίζουν την ανάγκη να είναι ανταγωνιστικές και να επιλύουν αποτελεσματικά τα αναδυόμενα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα. Οι νέες ευκαιρίες για δημιουργία επιχειρήσεων και αυτο-απασχόλησης παρουσιάζονται καθημερινά στο πλαίσιο της νέας οικονομίας και απαιτούν δυναμικούς επιχειρηματίες με επιχειρηματική κουλτούρα και νοημοσύνη, ταλέντο και διάθεση να ρισκάρουν άλλα και γνώσεις και επιχειρηματικές δεξιότητες προκειμένου να τους οδηγήσουν σε ανάπτυξη βιώσιμων πρωτοβουλιών μέσα από την υλοποίηση καινοτόμων ιδεών. Στο μάθημα αυτό εξετάζονται θέματα σχετικά με την οικονομική πολιτική και την ανάλυση του γενικότερου οικονομικού περιβάλλοντος των χωρών της περιοχής καθώς και οι προοπτικές ανάπτυξής τους. Παράλληλα, εξετάζονται και θέματα σχετικά με την επιχειρηματικότητα, την καινοτομία και τη δημιουργικότητα, τα χαρακτηριστικά και τις δεξιότητες του επιχειρηματία, και το πώς αυτά συνδυάζονται στο πλαίσιο της ανάπτυξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας στις χώρες της Ν.Α. Ευρώπης. Γενικότερα, έμφαση δίνεται στην επισκόπηση αλλά και στην επίλυση προβλημάτων που σχετίζονται με το υφιστάμενο επιχειρηματικό περιβάλλον στις Βαλκανικές χώρες αλλά και την εκκίνηση και ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας σε αυτές.

Ακαδημαϊκή στοχοθεσία

Οι ακαδημαϊκοί στόχοι του μαθήματος είναι:

- Η κατανόηση του φαινομένου της οικονομικής μετάβασης των πρώην σοσιαλιστικών χωρών της Ν.Α. Ευρώπης στην οικονομία της αγοράς.
- Η κατανόηση του ρόλου της οικονομικής διακυβέρνησης στη διαδικασία της οικονομικής μετάβασης των χωρών αυτών.
- Η κατανόηση του ρόλου της επιχειρηματικότητας στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη

Γνωστική στοχοθεσία

Το μάθημα αυτό στοχεύει στο να αποκτήσουν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές επαρκείς γνώσεις σχετικά με:

- Τους μηχανισμούς με τους οποίους επιχειρείται η οικονομική μετάβαση των πρώην σοσιαλιστικών χωρών της Ν.Α. Ευρώπης.
- Τις κατευθύνσεις της οικονομικής πολιτικής που εφαρμόζεται μέσα από το πρίσμα του

ευρωπαϊκού προσανατολισμού τους.

- Τις προϋποθέσεις για την επίτευξη σταθερών ρυθμών οικονομικής ανάπτυξης.
- Τις δυσχέρειες συμφιλίωσης των στόχων της μακροοικονομικής σταθεροποίησης και οικονομικής ανάπτυξης των υπό εξέταση χωρών.
- Τον ρόλο της οικονομικής διακυβέρνησης.
- Την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία
- Τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας και το οικονομικό περιβάλλον των χωρών της Ν.Α. Ευρώπης
- Καθορισμό βιώσιμης επιχειρηματικής ιδέας

Επιπλέον οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα μπορέσουν να:

- Εξοικειωθούν με την υπάρχουσα ελληνική και ξενόγλωσση βιβλιογραφία και αρθρογραφία σχετικά με το μάθημα.
- Αποκτήσουν την ικανότητα να εκπονούν και να παρουσιάζουν εργασίες επάνω στη θεματολογία του μαθήματος.

Μέθοδος διδασκαλίας

Παροχή ηλεκτρονικού υλικού πριν από κάθε θεματική ενότητα. Διαλέξεις όπου θα αναπτύσσεται το περιεχόμενο της κάθε θεματικής ενότητας και συζητήσεις με τη συμμετοχή των μεταπτυχιακών φοιτητών. Εκπόνηση ατομικής εργασίας η οποία θα παραδοθεί την τελευταία εβδομάδα των μαθημάτων.

Υπολογισμός βαθμολογίας

Εργασία (ορθότητα & τεκμηρίωση) 70%, Παρουσίαση εργασίας 10%, ενεργή συμμετοχή στις διαλέξεις 20%

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Πελαγίδης Θ. – Χαζάκης Κ. (επιμ.), *Η Πολιτική Οικονομία της Μετάβασης*, Παπαζήσης, 2009.
- Παπάζογλου Χ., *Οι Οικονομίες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, Προβλήματα και Προοπτικές*, Κριτική, 2005.
- Καραφωτάκης Ε., *Οι βαλκανικές οικονομίες στο πρώιμο στάδιο μετάβασης 1990 – 1996*, Κριτική, 1999.
- Μαραγκός Ι. – Μπιτζένης Α., *Τα οικονομικά της μετάβασης: θεραπεία σοκ ή ήπια προσαρμογή στα πέντε εναλλακτικά μοντέλα μετάβασης στην οικονομία της αγοράς*, Σταμούλης, 2006.
- Κουβερτάρης Γ. και Α. κ.ά., *Τα νέα Βαλκάνια: από τη γεωπολιτική της μετάβασης στην προοπτική της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης*, Ηρόδοτος, Αθήνα, 2007.
- Kjaer A. – M., *Governance, Key concepts*, Polity Press, 2004.
- Lavigne M., *The economics of transition: from socialist economy to market economy*, Palgrave, 2nd ed., 1999.
- Gibson H., ed., *Economic Transformation, Democratization and Integration into the European Union: Southern Europe in Comparative Perspective*, Palgrave, 2001.
- Gabrisch H. – Pohl R., (eds), *EU Enlargement and Its Macroeconomic Effects in Eastern Europe. Currencies, Prices, Investment and Competitiveness*, Masmillan, 1999.
- Kodolko G., *Globalization and Catching-up in Transition Economies*, University of Rochester Press, Rochester, USA, 2002.
- Kodolko G., *From shock to therapy: The Political Economy of Postsocialist Transformation*,

- Oxford University Press, New York, 2000.
- Kodolko G., *Post-Communist Transition: The thorny road*, University of Rochester Press, Rochester, 2000.
- Petrakos G. – Totev S. (eds), *The Development of the Balkan Region*, Ashgate, Aldershot, 2001.
- Csaba L. (ed), *Systemic Change and Stabilization in Eastern Europe*, Dartmouth Publishing, 1991.
- Bates R. – Krueger A. (eds), *Political and Economic Interactions in Economic Policy Reform*, Oxford, Blackwell, 1993.
- Krueger A. (ed), *Economic Policy Reform: The Second Stage*, The University of Chicago Press, 2000.
- Liebscher K. – Christl J. – Mooslechner P. – Ritzberger-Grunwald D., eds, 2005. *European Economic Integration and South-East Europe*, Edward Elgar.
- Altomonte C. – Nava M., 2005. *Economics and Policies of an Enlarged Europe*, Edward Elgar.
- Jovanovic M., 2005. *The Economics of European Integration*, Edward Elgar.
- Grabbe H., *The EU's Transformative power: Europeanization through conditionality in Central and Eastern Europe*, Palgrave-Macmillan, 2006.
- Gabrisch H. – Hölscher J., *The successes and failures of Economic Transition*, Palgrave, 2006.

Διδακτικά Εγχειρίδια

1. Deakins, D., & Freel, M., *Επιχειρηματικότητα*, εκδόσεις Κριτική, 2007, Μετάφραση
2. Πιπερόπουλος, Π., *Επιχειρηματικότητα Καινοτομία και Business Clusters*, Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας, 2007
3. Παπαδάκης, Β., *Στρατηγική των επιχειρήσεων: Ελληνική και Διεθνής Εμπειρία*, Εκδόσεις Μπένου, 2007
4. Μαγούλιος, Γ., *Οικονομικοτεχνικές μελέτες Εθνικών & Ευρωπαϊκών προγραμμάτων*, Εκδόσεις Κορηλία Σφακιανάκη, 2006
5. Γεωργαντά, Ζ., *Επιχειρηματικότητα και Καινοτομίες*, Εκδόσεις Ανικούλα, 2003
6. Κοκκόρης, Θ., *Το επιχειρηματικό σχέδιο: πρακτικός οδηγός για τις ΜΜΕ*, Γ' έκδοση, 2001
7. Κανελλόπουλος, Χ., *Διοίκηση ΜΜΕ και Επιχειρηματικότητα*, Β' έκδοση, 2000
8. Πανηγυράκης, Γ., *Διεθνές Εξαγωγικό Μάρκετινγκ*, Εκδόσεις Σταμούλη, 1992 ή νεώτερη.
9. Hill, C.W., *International Business: Competing in the Global Marketplace*, 2nd ed., Irwin, 1997 (ή νεώτερη έκδοση).
10. Griffin, R.W. & Pustay, M.W., *International Business: A Managerial Perspective*, Addison Wesley, 1995 (ή νεώτερη έκδοση).

Επιστημονικά Περιοδικά

International Small Business Journal, Entrepreneurship and Regional Development, Entrepreneurship Theory and Practice, International Journal of Entrepreneurial Behavior and Research, Small Business and Enterprise Development, Small Business Economics, Journal of Economic Issues, South-Eastern Europe Journal of Economics, International Business Review, Journal of International Management, Journal of International Business Studies, Research in International Business and Finance, Harvard Business Review, European Management Journal, Strategic Management Journal, International Review of Strategic Management, Journal of Business Research, Long Range Planning, Business Horizons, Sloan Management Review.

Άλλα Περιοδικά

Fortune, Business Week, Economist, Αγορά Χωρίς Σύνορα, Εξάγουμε, Οικονομική Επιθεώρηση, Αγορά & Χρήμα, Επιλογή, Information, Βαλκανική Ενημέρωση, κ.ά.

Διευθύνσεις Δικτυακών Τόπων:

- www.ebusinessforum.gr (κοινωνία της πληροφορίας και επιχειρήσεις)
- <http://www.e-boss.gr> ένα πόνταλ από την Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων, με πολλές πληροφορίες, καλή ενημέρωση και πολλά εργαλεία
- <http://www.gge.gr/09diadsystasis/index.html> ο οδηγός για τη σύσταση επιχειρήσεων από τη γενική γραμματεία εμπορίου (Υπουργείο Ανάπτυξης)
- <http://www.urenio.org/el/default.htm> (καινοτομία, και εργαλεία καινοτομίας, πολλά από τα οποία σχετίζονται με τις επιχειρήσεις)
- www.ripenet.gr (εργαλεία για τις επιχειρήσεις, από το πρόγραμμα καινοτομίας της Πελοποννήσου) στο http://www.ripenet.gr/el/ergalia_kainotomias.html έχει κρεμασμένα κάποια ενδιαφέροντα εργαλεία (επιχειρηματικό σχέδιο κλπ)
- <http://www.ebusinesslex.net/> Η νομική πύλη για το ηλεκτρονικό εμπόριο
- <http://www.go-online.gr/> η επίσημη ιστοσελίδα του προγράμματος ΔΙΚΤΥΩΘΕΙΤΕ, όπου εκτός από πληροφορίες για το πρόγραμμα και από τη δυνατότητα για online κατάθεση της αίτησης, έχει εργαλεία εξαποστάσεως εκπαίδευσης για επιχειρηματίες, σε σχέση με τους Η/Υ
- www.eommex.gr Ο δικτυακός τόπος του EOMMEX
- www.antagonistikotita.gr το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα τέλος το Υπουργείου Ανάπτυξης www.ypan.gr

Αναλυτική περιγραφή

Εβδομάδα #1 και #2 - Ενημέρωση για το διάγραμμα ύλης, τη βιβλιογραφία, τον τρόπο εξέτασης του μαθήματος (εργασίες, γραπτή εξέταση) κ.λπ.
- Η οικονομική διακυβέρνηση. Η μακροοικονομική διακυβέρνηση στην Ε.Ε. και στις χώρες σε μετάβαση της Ν.Α. Ευρώπης.
- Η προβληματική της μετάβασης και η σχετική εμπειρία από την πρώτη περίοδο διακυβέρνησης της οικονομικής μετάβασης στη Ν.Α. Ευρώπη.

Εβδομάδα #3 και #4 Εισαγωγή στην έννοια της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας

Εβδομάδα #5 και #6 - Η σημερινή κατάσταση των οικονομιών, η οικονομική πολιτική (νομισματική, δημοσιονομική και συναλλαγματική) και οι προοπτικές για οικονομική ανάπτυξη των χωρών σε μετάβαση της περιοχής. Η εμπειρία από την παγκόσμια οικονομική κρίση του 2008.

Εβδομάδα #7 και #8 Ανάλυση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος στη ΝΑ Ευρώπη

Εβδομάδα #9 και #10 Επιχειρηματίας (χαρακτηριστικά, ρόλος, συμπεριφορά)

Εβδομάδα #11 και #12 Παρουσίαση των εργασιών